

Na javni poziv u kategoriji proizvodnje dokumentarnog filma u 1. roku u 2021. godini prijavljeno je sveukupno 35 projekata.

Prijavljeno je 12 projekata kratkometražnih filmova (od kojih je 3 prijavljeno u fazi postprodukcije) i 23 projekta dugometražnih dokumentarnih filmova (od kojih 2 u fazi postprodukcije).

Dva dugometražna projekta nisu zadovoljila formalne uvjete javnog poziva i nisu razmatrana.

Primjećuje se značajna razlika u kvaliteti pripreme prijave i natječajne dokumentacije.

Pojedini projekti su iznimno detaljno i ozbiljno pripremljeni, ali prijavljeno je i mnogo projekata koji su nedostatno obrazloženi, površno promišljeni i siromašno produkcijski postavljeni.

Tematski, projekti pristigli na ovaj poziv ukazuju da autori i autorice svoj fokus usmjeravaju na biografske prikaze, na preispitivanje i reinterpretaciju nedavne povijesti, ali biraju i suvremene teme te se bave relevantnim društvenim fenomenima. Uz to, zanimljivi su im prikazi prostora, ali i osobni i obiteljski odnosi te osobne povijesti. Posebno je vrijedno napomenuti da se autori/ce u značajnoj mjeri zagledavaju u teme izvan nacionalnih granica, ali s jasnom poveznicom s našim društveno-političkim ili društveno-kulturološkim kontekstom. Klasični, televizijski filmovi koji su bremeniti informacijama, a šturi u kreativnom i jasnom autorskom pristupu, također su prisutni, ali u manjoj mjeri.

Autorski pristupi su raznoliki i smjeli, a variraju od opservacijskog filma, biografskog filma, filma-eseja, igrano-dokumentarnih formi i punokrvnih kreativnih filmova koji reflektiraju autorsku zrelost pojedinih redatelja/ica, a neki projekti planiraju koristiti inovativne suvremene tehnologije u izvedbi, a koje se do sad nisu često koristile.

ODABRANI PROJEKTI:

DUGOMETRAŽNI DOKUMENTARNI FILM

1. RokOtok; redatelj: Igor Bogdanović, producent: Vedran Šušvar, produkcija: Filmska udruga Šuma

Projekt «RokOtok» nosi priču o gubitku i tugovanju. Nakon tragične pogibije sina, otac se odlučuje za neobičan pothvat kojime mu želi odati počast. Ipak, osim o gubitku djeteta i psihološkim procesima zacjeljenja jednog od roditelja, on donosi i niz važnih tema – važnost očuvanja okoliša, sigurnost djece na internetu i važnost komunikacije. Tema gubitka i tugovanja iznimno je relevantna u ovo pandemijsko doba, ali i izlazak iz traume nosi u sebi univerzalnost koja ne zastarijeva. Osim toga, ekološke teme koje su sveprisutne u ovom filmskom predlošku (od mikro-razine osobne ekologije duha, do makro-razine koja se dotiče ekologije mora i priobalja, ali i ekologije međuljudskih odnosa, nenasilja i praštanja), iznimno su relevantne za hrvatsku audiovizualnu umjetnost. Prijavitelji ističu da je ovaj projekt posjeduje odlike umjetničkog i autorskog filma, ali da on komunicira i na edukativnoj razini te da će biti razumljiv i mlađoj publici (djeci i mladima).

2. Tišina pustinje – Dnevnik iz El Shatta; redatelj: Ivan Ramljak, producent: Tibor Keser, produkcija: Umjetnička organizacija Kompot

Ovaj dokumentarni film u fokus donosi malo poznatu priču sa samoga konca 2. svjetskog rata – priču o zbjegu više desetaka tisuća stanovnika (većinom) Dalmacije u Sinajsku pustinju. Priča je ovo o snalaženju u nemogućim životnim uvjetima i pobjedi ljudskog duha, ali i melankolično prisjećanje na zajedništvo i solidarnost. Osim što donosi umjetničku obradu zanemarenog i manje poznatog povijesnog događaja, u svojoj biti, ona reflektira na današnjicu i na društveno-političke procese u nas, ali i svijetu. Suptilno, ova tema donosi promišljanje o zapadnoeuropskom odnosu prema izbjegličkoj krizi (povlači se pitanje prihvata naših, mađarskih i poljskih izbjeglica od strane egipatskih i sirijskih vlasti, u suodnosu na prijezir i negodovanje prema suvremenim izbjeglicama od strane današnjih vlada tih istih europskih naroda). Redatelj je umješno ugradio taj subliminalni proces određene kolektivne samoevaluacije i samorefleksije u ovu umjetničku povijesnu rekonstrukciju/reinterpretaciju.

3. Tihi skitnica; redatelj: Zdenko Jurilj, producent: Mario Vukadin, produkcija: Olimp produkcija d.o.o.

«Tihi skitnica» je kreativni biografski dokumentarni film s elementima igranog filma, a u fokusu ima život i stvaranje Vergilija Nevjestića, svjetski poznatog slikara i grafičara. Povod za ovu filmsku umjetničku obradu jest i povratak posmrtnih ostataka Nevjestića i supruge iz Pariza za Zagreb koji se ima dogoditi ove jeseni, a prema oporučnoj želji umjetnika.

Ovaj sadržajno slojevit projekt obuhvaća kompleksnu životnu priču, priču o umjetniku koji uviđa, prokazuje, ali se i djelomice snalazi u svijetu iskrivljenih vrijednosti, korumpiranih sustava i samovolje moćnika. Upravo su ove pod teme izrazito suvremene i relevantne za hrvatsku audiovizualnu umjetnost. Vergilijevi zapisi ogledalo su mijene vremena i jasan putokaz za snalaženje u pokušaju shvaćanja izazova s kojima se umjetnost (i umjetnici) suočavaju.

4. Budi realan, traži nemoguće; redateljica: Vanja Juranić, producenti: Vanja Jambrović i Tibor Keser, produkcija: Udruga Restart

«Budi realan, traži nemoguće», parafraza je kraljice koja opisuje godinu koja je «promijenila svijet». Iako je *šezdesetmaška* revolucija i dalje živo prisutna u nekim segmentima realiteta u kojemu se krećemo, redateljica Vanja Juranić je bira koristiti kako bi govorila o hrvatskoj migraciji i to kroz netipičan primjer dvoje protagonista. Borba protiv autoriteta, u ovom slučaju države i «pripadanja» odrađenom entitetu, ali i žaljenje zbog nemogućnosti pripadanja, u pozadini su priče koju predlaže.

Tema hrvatske emigracije je iznimno suvremena, ali još je više relevantna neizgovorena činjenica da mnogi emigranti biraju otići iz osjećaja razočarenja, otuđenosti, nepripadanja i nerazumijevanja. Redateljica donosi intimistički pogled upravo u svijet dvoje ljudi koji su birali ostaviti Hrvatsku u poznim srednjim godinama, djelomice i iz nemogućnosti pronalaska vlastita vrijednosnog mjesta i iz osjećaja nemoći. Ipak, bez obzira na sumornu realnost koje se dotiče, ovaj je projekt i vedar, obojan širokom lepezom ljudskih emocija i smatram da će budućoj publici otvoriti niz važnih prostora promišljanja.

5. Snovi o El Doradu (Dreaming of El Dorado); redatelj: Alan Stanković, producenti: Boris Veličan i Uwe Boll, produkcija: Studio devet d.o.o.

Ovaj projekt donosi priču smještenu daleko od Hrvatske, na ishodište onog što mi, u domovini, zahvaćamo tek posljedično. Autori su odlučili otići u Senegal i istražiti razloge odlaska ekonomskih migranata iz subafričkog područja u europske zemlje.

Tema kojom se autori bave je suvremena, aktualna i relevantna jer zahvaća naš nacionalni kontekst u svojim posljedicama. Isto tako, evocira vrijeme ekonomskih migracija s ovih područja, ali evocira i ono vrijeme života u pred-kapitalističkom sustavu u nas; nostalgичno se postavlja prema društvu orijentiranom na prirodu, povezanost s prirodom, ali i proizvodnjom hrane, životom u zajednici, kao kontrapunkt kapitalističkom i eksploatacijskom sustavu kakvog (većinom) imamo danas.

6. Roditeljstvo; redateljica: Zrinka Katarina Matijević, producentica: Tamara Babun, produkcija: Wolfgang i Dolly d.o.o.

«Roditeljstvo» je film-esej, ali i intimno zadiranje redateljice u temu koja joj je bliska i u koju, gotovo nagoni, zadire i njome se bavi. Nenametljivo. I kroz vlastito roditeljsko iskustvo. Dramaturški tokovi se isprepliću i stvaraju zanimljivu sliku, često neopisivih energetskih krajolika koji vežu roditelje i djecu. Roditeljstvo je iznimno relevantna i suvremena tema. U javnom se prostoru, nažalost, intenzivirala prisutnost ove teme na negativan način – od polemika oko «*obitelji*», prava na posvajanje, roditeljskih kompetencija i nekompetencija. Ipak, pronalazimo i napore ka sagledavanju roditeljstva kao područja napretka cjelokupnog društva – inkluzivno roditeljstvo, uključenost očeva, radno-pravna pitanja koja se osvješćuju i sl. Sigurna sam da će, upravo zbog svega toga, a i zbog činjenice da je roditeljstvo zaista zauzelo poziciju političkog i vrijednosnog pitanja, ovaj film biti visoko relevantan još neko vrijeme.

KRATKOMETRAŽNI DOKUMENTARNI FILM

1. Drveni delfin; redatelj i producent: Bernardin Modrić, produkcija: Umjetnička organizacija Istra film

«Drveni delfin» je dokumentarni film koji obrađuje priču o padu Vukovara, ali kroz centralni i jedini lik majke najmlađe žrtve zločina na Ovčari. Ova udovica i majka koja je ostala bez svoje troje djece u Domovinskom ratu, vraća se u Vukovar, a redatelj je prati u njenim bolnim reminiscencijama. Dramaturška struktura obiluje filmskim elipsama (prisjećanjima), a čitav ovaj projekt za svoj temelj ima konstrukciju sjećanja. Tema pada Vukovara, ali i univerzalni motiv majke koja je, zbog ratnih razaranja, izgubila i supruga i svoju djecu, relevantna je i suvremena. Njegovanje kulture sjećanja na nedavna ratna razaranja važna je u procesu zacjeljenja ovog društva i smatram da su ove teme od strateške važnosti za našu nacionalnu kinematografiju.

2. Škola hodanja 2; redateljica: Jelena Novaković, producent: Oliver Sertić, produkcija: Udruga Restart

«Škola hodanja 2» biografski je film o Borivoju Dovnikoviću – Bordi, ali i više od toga. To je pogled u prošlost i pogled na život «malog čovjeka», uvjetovanog političkim previranjima. Nazvan «zagovornikom malog čovjeka», Dovniković je bio svojevrsni Marcell Jankovics naših prostora. Ovaj je projekt tek naoko biografski jer se u njegovoj pozadini nalazi presjek vremena ovih prostora. Mijene političkih i društvenih sistema, obrađene kroz prizmu života i stvaranja ovog poznatog animatora i umjetnika, iznimno su zanimljivo i relevantno dokumentarističko polazište. Zagovornik «običnog čovjeka», u tom smislu, postaje «običan čovjek» u oluji društveno-političkih previranja.

3. Motel; redatelj: Filip Moješ, producentica: Dora Prpić, produkcija: Umjetnička organizacija Kadromat

Autor je svoj fokus usmjerio prema arhitektonskoj posebnosti kompleksa *Plitvice*. Osim urona u jedinstvenu estetiku prostora, on bira prikazati gotovo neprisutan protok vremena, stagnaciju i konzervaciju koja se, posljedično, događa u prostoru. Autor, također, bira prikazati kontrapunkt lokacije na kojoj je smješten motel (prometna zagrebačka obilaznica) i skoro potpunog odsustva aktivnosti i gostiju unutar kompleksa. Dramaturška struktura se vezuje uz aktivnosti pojedinaca, nekolicini od 150 zaposlenih osoba u kompleksu *Plitvice*. «Motel» je višeslojan i komunicira na više razina te daje veoma preciznu definiciju post-tranzicijskog realiteta ovog mikrokozmosa.

4. Dokument; redatelj i producent: Matej Merlić, produkcija: Castor Multimedia d.o.o.

“Dokument” je kratki debitantski dokumentarni film koji promatra opustošeno pulsko brodogradilište Uljanik, trenutke nakon stečaja. Autor bira ispričati priču o propasti, nestajanju i postepenom jenjavanju jednog od simbola nekad značajne proizvodne grane. Uz «Brodosplit» i «3. Maj», «Uljanik» je donedavno bio simboličnim nositeljem pojma radništva, radnog kolektiva i identiteta grada. Osim što predstavlja bilješku vremena i umjetničku reinterpretaciju aktualnog društvenog trenutka, ova autorska vizija je vrijedan dokument, opis kolektivnog odnosa prema naslijeđu i predstavlja neupitan putokaz za snalaženje u detekciji jasne društvene i vrijednosne tranzicije.

5. Put su ljudi; redatelj: Tomislav Krnić, producentica: Tamara Babun, produkcija: Wolfgang i Dolly d.o.o.

Ovaj debitantski dokumentarni projekt u postprodukcijskoj fazi, donosi duhovno dokumentarističko putovanje koje prati grupu hodočasnika na putu prema mjestu Santiago de Compostela. Autor ulazi u intiman prostor hodočasnika i s lakoćom postavlja uvjete za njihovu verbalizaciju kompleksnih unutarnjih procesa. Duhovnost je univerzalna i uvijek relevantna tema. Smatram da će ovaj vrijedan autorski projekt obogatiti domaću kinematografiju, ali i pronaći svoj put prema široj publici.